

Vergaderjaar 2005–2006

30 391 VIII

**Wijziging van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap (VIII) voor het jaar 2005 (wijziging
samenhangende met de Najaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting 2001, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de departmentale begrotingsstaat van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het jaar 2005 te wijzigen.

De in die begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. J. A. van der Hoeven

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

2. Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

2.2 De beleidsartikelen

2.3 De niet-beleidsartikelen

B. ALGEMENE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGS(STAAT)

1. Leeswijzer

Allereerst is de begrotingsstaat voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten voor de begroting van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgenomen. Hierin wordt inzicht gegeven in de financiële wijzigingen die op beleidsartikelniveau worden voorgesteld in de begroting voor het jaar 2005.

Daarna is onder het onderdeel 2 «Het beleid» in de begrotingstoelichting eerst de aansluiting gemaakt met de Najaarsnota 2005. Vervolgens worden de belangrijkste begrotingsmutaties uit dit wetsvoorstel gespecificeerd en toegelicht.

Tenslotte wordt inzicht gegeven in de financiële mutaties die op beleidsartikelniveau zijn opgenomen via de verdiepingsbijlage.

2. Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

In de 2e suppletore begroting van OCW wordt een verdere uitwerking gegeven van de effecten van de besluiten van het Kabinet over de Najaarsnota voor het begrotingshoofdstuk van OCW (VIII). Als gevolg van de besluitvorming wordt in de OCW-begroting in 2005 een uitgavenpeil van circa € 27,6 miljard geraamd. Het geraamde ontvangstenniveau is circa € 1,3 miljard.

In tabel 1 wordt de aansluiting getoond van de uitgaven en ontvangsten tussen de 1e suppletore begroting 2005 en de 2e suppletore begroting 2005. Een deel hiervan is al gepresenteerd in de Miljoenennota 2006 en de hiermee samenhangende OCW-begroting.

Tabel 1: Overzicht belangrijkste suppletore mutaties 2005 (x € 1 miljoen)

	Artikel	Uitgaven	Ontvangsten
Stand ontwerpbegroting 2005		26 684,2	1 303,6
Stand 1e suppletore begroting 2005 (Voorjaarsnota)		27 213,0	1 405,0
Belangrijkste suppletore mutaties:			
1) Monumentenzorg	14	97,5	97,5
2) Afschaffing lesgeld	12/13	- 124,0	- 211,0
3) Invordering naar aanleiding van de hbo-fraude		60,5	
4) Doorwerking gewijzigde taakstelling ww-maatregel		3,9	
5) Versnelde uitbetaling interimvergoeding ziektekosten	17	326,9	
6) Bijstelling reclameontvangsten publieke omroep	15	- 30,0	- 30,0
7) Overige mutaties		38,8	- 2,3
Stand 2e suppletore begroting 2005 (Najaarsnota)		27 586,6	1 259,2

Toelichting

De belangrijkste beleidsmatige mutaties, die de begrotingsomvang beïnvloeden zijn de volgende:

1. Uit het FES is € 100 miljoen beschikbaar gekomen. Hiervan zal € 97,5 miljoen worden aangewend voor het wegwerken van achterstanden in de monumentenzorg en wordt 2,5 beschikbaar gesteld voor de Hermitage.
2. Deze wijziging betreft de verlaging van de ontvangsten als gevolg van de afschaffing van het lesgeld in het voortgezet onderwijs en de deel-

nemers van 16 en 17 jaar in de beroepsopleidende leerweg en het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs met ingang van het schooljaar 2005–2006.

3. De € 60,5 miljoen is onderverdeeld in een verrekening van € 25,7 miljoen en een kasschuif van 34,8 miljoen. Daarnaast betreft het een verrekening van in totaal € 25,7 miljoen die plaatsvindt op basis van de resultaten van het onderzoek door de Commissie Vervolgonderzoek Rekenschap. Het betreft hier een deel van de verrekeningen voor het BVE (€ 0,5 miljoen), HBO (€ 20,7 miljoen) en WO (€ 4,5 miljoen); ook in 2006 zullen nog vorderingen worden vereffend. Met het bedrag van € 25,7 miljoen dat in 2005 bij de betreffende instellingen wordt geïnd, wordt een deel ingevuld van de geraamde ontvangst die in 2005 op beleidsartikel nominaal en onvoorzien is geboekt in verband met de «invordering naar aanleiding van de hbo-fraude». Het restant van de «invordering naar aanleiding van de hbo-fraude» ad € 34,8 miljoen wordt doorgeschoven naar 2006.
4. Deze post betreft een aanpassing van in de begroting 2004 opgenomen taakstelling doorwerking ww-maatregel. De OCW-begroting wordt hiermee verhoogd met € 3,9 miljoen in 2005. De verdeling van de gewijzigde taakstelling over de verschillende beleidsartikelen is in de onderstaande tabel weergegeven.

Gewijzigde taakstelling doorwerking ww-maatregel (bedragen x € 1 000)

	2005
Primair onderwijs	537
Voortgezet onderwijs	835
Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	682
Hoger beroepsonderwijs	466
Wetenschappelijk onderwijs	1 300
Onderzoek en wetenschappen	58
Ministerie algemeen	41
Inspecties	6
Totaal	3 925

5. Door de invoering van het nieuwe ziektekostenstelsel wordt de interim-vergoeding ziektekosten voor het onderwijs- en rijks personeel van in totaal € 396,1 miljoen, waarvan € 326,9 miljoen in 2005 en € 66,5 miljoen in 2006, versneld uitbetaald.
6. Het betreft een negatieve bijstelling van de beschikbare STER-inkomsten bij de publieke omroep.
7. Daarnaast is er nog een saldo van beleidsmatige en autonome uitgavenmutaties, die de begrotingsomvang beïnvloeden (totaal € – 5,5 miljoen) en technische bijstellingen (totaal € 44,3 miljoen). Deze categorieën tellen op tot € 38,8 miljoen.

2.1.1 Uitdeling van de loon- en prijsbijstelling

Loonbijstelling

De mutatie op de post loonbijstelling wordt grotendeels veroorzaakt door de loonbijstelling tranche 2005 en additionele middelen voor onder meer de gestegen pensioenpremies. Met dit totaal aan middelen wordt in de 1e suppletore begroting 2005 voor alle beleidsartikelen een nullijn gerealiseerd. Tenslotte wordt ook de interimvergoeding ziektekosten voor onderwijs- en rijks personeel versneld uitbetaald vanwege de invoering van het nieuwe ziektekostenstelsel. De verdeling van de loonbijstelling over de verschillende beleidsartikelen is in de onderstaande tabel weergegeven.

Loonbijstelling (bedragen x € 1 000)

	2005
Primair onderwijs	177 984
Voortgezet onderwijs	173 753
Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	78 402
Hoger beroepsonderwijs	44 842
Wetenschappelijk onderwijs	42 664
Internationaal beleid	119
Arbeidsmarkt en personeelsbeleid	1 767
Informatie- en communicatie technologie	42
Studiefinanciering	763
Cultuur	6 635
Media	401
Onderzoek en wetenschappen	7 385
Nominaal en onvoorzien	764
Ministerie algemeen	1 959
Inspecties	1 185
Adviesraden	134
Totaal	538 799

Prijsbijstelling

De mutatie op de post prijsbijstelling wordt veroorzaakt door de uitdeling van de prijsbijstelling van € 72,4 miljoen. De verdeling van de prijsbijstelling over de verschillende beleidsterreinen is in de onderstaande tabel weergegeven.

Prijsbijstelling (bedragen x € 1 000)

	2005
Primair onderwijs	23 535
Voortgezet onderwijs	5 597
Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	5 540
Technocentra	80
Hoger beroepsonderwijs	4 817
Wetenschappelijk onderwijs	9 196
Internationaal beleid	111
Arbeidsmarkt en personeelsbeleid	531
Informatie- en communicatie technologie	440
Studiefinanciering	7 302
Cultuur	3 331
Media	7 972
Onderzoek en wetenschappen	2 851
Nominaal en onvoorzien	848
Ministerie algemeen	177
Inspecties	48
Adviesraden	5
Totaal	72 381

1. Primair Onderwijs*Budgettaire gevolgen van beleid***Budgettaire gevolgen artikel 1 (x € 1 000)**

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	7 525 535	7 617 348	256 104	7 873 452
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	7 526 664	7 618 477	256 104	7 874 581
Programma-uitgaven	7 521 085	7 612 980	255 792	7 868 772
• Toerusting	5 823 998	5 998 255	18 411	6 016 666
• Onderwijskwaliteit	13 891	18 245	- 2 383	15 862
• Toegankelijkheid	1 566 524	1 592 446	17 896	1 610 342
<i>Programma-uitgaven overig:</i>				
• Uitvoeringsorganisatie IBG	8 855	11 503	5 980	17 483
• Uitvoeringsorganisatie CFI	20 611	31 231	354	31 585
Voorcalculatorische uitdelingen	87 206	- 38 700	215 534	176 834
Apparaatsuitgaven	5 579	5 497	312	5 809
Ontvangsten	20 133	51 449	4 574	56 023

Toelichting

Voor het primair onderwijs is sprake van een stijging van de uitgaven en verplichtingen met € 256,1 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2005.

Voor € 208,7 miljoen betreft het technische mutaties. Als gevolg van autonome en beleidsmatige mutaties is de begroting met € 47,4 miljoen gestegen.

De ontvangsten zijn met € 4,6 miljoen gestegen. Dit betreft uitsluitend technische mutaties.

*Toelichting uitgavenmutaties**Participatiefonds*

Deze mutatie van € 20,3 miljoen betreft een verhoging van het beschikbare budget voor Participatiefonds. In de voorjaarsnota is reeds melding gemaakt van verwachte hogere uitgaven bij het Participatiefonds. De hogere uitgaven bij het Participatiefonds ontstaan doordat het aantal I/D-banen in het onderwijs daalt. De kosten van de daaruit voortvloeiende werkloosheidsuitkeringen worden gedragen door dit fonds. Er zijn maatregelen getroffen om het verschil tussen de uitgaven en inkomsten van het fonds te verkleinen; voorts is in het kader van de voorjaarsnota het budget voor Participatiefonds verhoogd. De resterende problematiek wordt met deze mutatie opgelost. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling toegankelijkheid.

Schoolbudget

Om het tekort bij het Participatiefonds te dekken, wordt ondermeer met een aantal maatregelen geld vrijgemaakt uit het schoolbudget (€ 8,4 miljoen). Zo worden de geraamde oloploop in verband met integraal personeelsbeleid en de loonbijstelling over het schoolbudget niet uitge-

keerd en wordt tevens het betalingsritme aangepast. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling toerusting.

Opleiden in de school

Als gevolg van het succesvol gevoerde arbeidsmarktbeleid in de afgelopen jaren valt binnen de regeling opleiden in de school € 2,5 miljoen vrij. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling toerusting.

Gemiddelde personeelslasten

In het kader van de nieuwe CAO zijn ondermeer afspraken gemaakt over een contractloonontwikkeling van 1% per 1 augustus 2005 en een verhoging van de structurele eindejaarsuitkering met 0,5%. Hiervoor is € 35,6 miljoen aan de begroting toegevoegd. Tevens is hiervoor een intertemporele compensatie tussen 2005 en 2006 van € 2,4 miljoen opgenomen. Deze mutaties doen zich voor bij de voorcalculatorische uitdelingen. Verder zijn er meer middelen nodig voor kinderopvang. Tot dit jaar was er sprake van een gebudgetteerde regeling met wachtlijsten. Als gevolg van nieuwe wetgeving is er nu sprake van een open einde regeling. Volgens de ramingen van de uitvoeringsorganisatie Kintent leidt dit tot een structurele kostenstijging. In 2005 gaat het om € 3,3 miljoen voor het primair- en voortgezet onderwijs. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling toerusting.

Onderwijsnummer

Voor de kosten samenhangend met de voorbereiding van het invoeren van het onderwijsnummer is naast de enveloppemiddelen binnen de begroting ruimte gevonden voor een intensivering van € 6,6 miljoen. Dit geld komt ten goede aan de scholen. Dekking voor dit bedrag is ondermeer gevonden binnen de materiële budgetten voor toerusting en bereikbaarheid en voor Weer Samen Naar School. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling toerusting.

Flankerend beleid schoolbegeleidingsdiensten

Voor flankerend beleid schoolbegeleidingsdiensten is conform de toezegging aan de Tweede Kamer € 2,7 miljoen vrijgemaakt binnen de OCW-begroting. Deze mutatie doet zich voor bij de doelstelling toerusting.

Innovatie

De uitputting van de innovatieprojecten in 2005 is vertraagd omdat de sector primair onderwijs, waarin vele partijen vertegenwoordigd zijn, is gevraagd zelf de regie te voeren op de vorm en de inhoud van het innovatiebeleid. De uitvoering van het gezamenlijke plan vindt derhalve grotendeels in 2006 plaats. Om het gereserveerde budget te behouden voor dit doel is deze (2e) suppletore wet een mutatie opgenomen van -/- € 3,2 miljoen. Een tegengestelde mutatie zal in de 1e suppletore wet 2006 worden opgenomen

3. Voortgezet onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 3 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	5 378 019	5 393 156	199 390	5 592 546
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	5 361 828	5 376 965	199 204	5 576 169
Programma-uitgaven	5 337 071	5 350 533	193 465	5 543 998
• Personeel en materieel	5 266 373	5 279 636	194 249	5 473 885
• Onderwijsverzorging en projecten	70 698	70 897	- 784	70 113
<i>Programma-uitgaven overig:</i>				
• Uitvoeringsorganisatie IBG	10 268	10 268	4 728	14 996
• Uitvoeringsorganisatie CFI	9 867	11 268	292	11 560
Apparaatsuitgaven	4 622	4 896	719	5 615
Ontvangsten	1 361	1 361	3 074	4 435

Toelichting mutaties

Voor het voortgezet onderwijs is ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2005 sprake van een stijging van de uitgaven met € 199,2 miljoen. Voor € 179,4 miljoen is dit het gevolg van bijstellingen uit de aanvullende posten.

De voornaamste overige mutaties betreffen:

- het saldo van de kosten van de incidentele eindejaarsuitkering 2005 (+ € 29,4 miljoen) en de gedeeltelijke dekking van deze kosten binnen het voortgezet onderwijs (- € 17,8 miljoen);
- het saldo van diverse interne overboekingen met andere directies ad. € 7,3 miljoen, deze mutaties hebben geen beleidsconsequenties;
- overige (+ € 0,9 miljoen).

Ontvangsten:

De ontvangsten zijn met € 3,1 miljoen gestegen. € 2,1 miljoen wordt verklaard door extra inkomsten ten behoeve van pensioenpremies WW'ers; het restant (€ 1,0 miljoen) door terugontvangsten op in voorgaande jaren verstrekte subsidies.

4. Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 4 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	2 753 213	2 768 860	119 915	2 888 775
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	2 738 005	2 742 866	100 240	2 843 106

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Programma-uitgaven	2 734 228	2 739 170	99 900	2 839 070
• Middelbaar beroepsonderwijs	2 390 135	2 385 833	82 959	2 468 792
• Educatie	243 857	248 011	2 836	250 847
• Specifieke stimulering	89 439	91 868	- 5 165	86 703
• Leren en werken			14 097	14 097
<i>Programma-uitgaven overig:</i>				
• Uitvoeringsorganisatie IBG	4 479	4 479	1 065	5 544
• Uitvoeringsorganisatie CFI	6 318	8 979	4 108	13 087
Apparaatsuitgaven	3 777	3 696	340	4 036
Ontvangsten	0	0	0	0

Toelichting mutaties

De uitgaven voor het beroepsonderwijs zijn ten opzichte van de 1e suppletore begroting verhoogd met € 100,2 miljoen. Deze mutaties zijn voornamelijk technisch van aard.

Middelbaar beroepsonderwijs

De verhoging van de uitgaven van dit onderdeel wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- uitdelingen uit de aanvullende post (met name loon- en prijsbijstelling) en interimvergoeding ziektekosten van € 83,9 miljoen;
- een verrekening van in totaal € 4,5 miljoen die plaatsvindt in verband met de «invordering naar aanleiding van de hbo-fraude». Zie ook de toelichting in het algemene deel van deze suppletore begroting;
- de doorwerking van de gewijzigde ww-taakstelling voor € 0,6 miljoen. Zie ook de toelichting in het algemene deel van deze suppletore begroting.

Educatie

Uitdelingen uit de aanvullende post (met name loon en prijsbijstelling) van € 2,8 miljoen.

Specifieke stimulering

Uitdeling vanuit de aanvullende posten van € 1,2 miljoen. Daarnaast is in verband met het apart zichtbaar maken van de middelen bedoeld voor het actieplan «Leren en werken» (zie het volgende onderdeel) een bedrag van € 13,9 miljoen overgeboekt naar dat onderdeel.

Leren en Werken

Dit budget is overgeboekt van het onderdeel «specifieke stimulering» (04.03) Naar onderdeel «Leren en Werken».

Uitvoeringsorganisaties

Deze mutaties betreffen uitdelingen vanuit de aanvullende posten en interne overboekingen. De voornaamste interne overboeking betreft € 4,7 miljoen voor het onderwijsnummer.

6. Hoger beroepsonderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 6 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	1 737 734	1 874 214	27 396	1 901 610
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	1 764 633	1 773 371	30 717	1 804 088
Programma-uitgaven	1 759 564	1 768 331	30 206	1 798 537
<i>Toerusting</i>				
• Toerusting van instellingen voor het verzorgen van hoger onderwijs en onderzoek	1 679 814	1 686 122	33 074	1 719 196
<i>Toegankelijkheid</i>				
• Studiekeuze informatie voor het hoger onderwijs	1 116	1 300	150	1 450
• Verbetering doorstroom beroepskolom*	4 868	4 868	- 4 868	0
• Toelatingsbeleid in het hoger onderwijs	3 293	3 293	983	4 276
• Zorgopleidingen in het hoger onderwijs	4 900	4 900	475	5 375
• Beta/techniek en emancipatie	100	100		100
• Deltaplan beta/techniek	13 946	13 946	8 831	22 777
• Prestatieafspraken	8 667	9 650	- 9 650	0
<i>Kwaliteit</i>				
• Internationalisering in het hoger onderwijs	445	445		445
• Lectoren/Kennisinnovatie in het hoger beroepsonderwijs	34 622	34 622	813	35 435
• Digitale universiteit in het hoger onderwijs	2 000	2 000		2 000
<i>Doelmatigheid onderdeel lumpsum</i>				
<i>Programma-uitgaven overig:</i>				
• Uitvoeringsorganisatie IBG	1 904	1 904	42	1 946
• Uitvoeringsorganisatie CFI	3 889	5 181	356	5 537
Apparaatsuitgaven**	5 069	5 040	511	5 551
Ontvangsten	17	17	0	17

* Exclusief de middelen impuls beroepskolom. Deze maken deel uit van toerusting (lumpsum).

** In 2004 zijn de directies HBO en WO samengevoegd. De totale apparaatskosten voor de nieuwe directie Hoger Onderwijs zijn begroot op artikel 6. De middelen voor beleidsgericht onderzoek maken voor het gehele hoger onderwijs deel uit van de programma-uitgaven van artikel 7.

Toelichting mutaties

Voor het hoger beroepsonderwijs is ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2005 sprake van een stijging van de uitgaven met € 30,7 miljoen. Als belangrijkste oorzaken hiervoor worden genoemd een bijstelling uit de aanvullende posten van € 49,7 miljoen, en een bedrag van -€ 20,7 miljoen als gevolg van verrekeringen met meerdere hogescholen van vorderingen op basis van de resultaten van het onderzoek door de Commissie Vervolgonderzoek Rekenschap (zie verder bij Toerusting).

Toelichting per operationele doelstelling

Toerusting

De verhoging van het onderdeel «toerusten van instellingen voor het verzorgen van hoger onderwijs en onderzoek» met € 33,1 miljoen is met name het gevolg van:

- het terugboeken naar de normatieve exploitatievergoeding van € 4 miljoen uit de prestatieafspraken (zie ook onder Toegankelijkheid, onderdeel prestatieafspraken);

- een bijstelling uit de aanvullende posten van in totaal € 49,7 miljoen (zie de toelichting in het algemene deel van deze suppletore begroting) en
- een verrekening van in totaal € 20,7 miljoen die plaatsvindt op basis van de resultaten van het onderzoek door de Commissie Vervolg-onderzoek Rekenschap (het betreft hier een deel van de verrekeningen). Zie ook de toelichting in het algemene deel van deze suppletore begroting.

Toegankelijkheid

- Het onderdeel «verbetering doorstroom beroepskolom» is verlaagd met € 4,9 miljoen. Omdat alle activiteiten (dus ook die voor het hbo) uit het actieplan *Leven lang leren* (27 406, nr. 32) centraal op begrotingsartikel 4 worden geraamd en verantwoord, is dit bedrag overgeboekt. In deze 2e suppletore begroting is een correctie aangebracht in de bedragen voor dit onderdeel bij de stand ontwerp-begroting 2005 en de stand 1e suppletore begroting 2005. In de 1e suppletore begroting 2005 is bij dit onderdeel abusievelijk tweemaal een bedrag van € 1,9 miljoen vermeld in plaats van – overeenkomstig de begroting 2005 – een bedrag van € 4,9 miljoen. In de totalen is wel rekening gehouden met het juiste bedrag van € 4,9 miljoen.
- Het onderdeel «Deltaplan bèta/techniek» is verhoogd met € 8,8 miljoen. Belangrijkste verklaring voor deze verhoging is een toevoeging van € 8,5 miljoen uit de middelen voor prestatieafspraken hbo (€ 4,3 miljoen) en wo (€ 4,2 miljoen) voor de financiering in 2005 van het *WO-Sprint-programma*. Deze € 8,5 miljoen wordt overigens in 2008 vrijgemaakt uit de middelen voor «Deltaplan bèta/techniek» en weer toegevoegd aan de middelen prestatieafspraken hoger onderwijs ten behoeve van de International centres of excellence (€ 5 miljoen), verhoging deelname allochtone studenten (€ 1,5 miljoen) en verhoging deelname studenten met een handicap (€ 2 miljoen).
- Voor het onderdeel «prestatieafspraken» is sprake van een verlaging van € 9,7 miljoen. Belangrijkste verklaringen voor deze verlaging zijn:
 - een toevoeging aan de lumpsum van € 4 miljoen (zie ook onder Toerusting);
 - een toevoeging aan het onderdeel «Deltaplan bèta/techniek» van in totaal € 4,3 miljoen. Deze middelen komen in 2008 weer beschikbaar voor onderwerpen die uit de middelen prestatieafspraken worden gefinancierd (zie hiervoor de toelichting bij het onderdeel «Deltaplan bèta/techniek»).

7. Wetenschappelijk onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 7 x € 1 000)

	Stand ontwerp-begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e suppletore begroting 2005
Verplichtingen	3 289 976	3 369 058	63 257	3 432 315
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	3 260 446	3 290 273	49 657	3 339 930
Programma-uitgaven	3 260 446	3 290 273	49 657	3 339 930
<i>Toerusting</i>				
• Toerusten van instellingen voor het verzorgen van hoger onderwijs en onderzoek	3 205 900	3 229 499	53 644	3 283 143

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
• Toerusten van faciliterende organisaties gericht op het hoger onderwijs	15 155	21 717	167	21 884
<i>Toegankelijkheid</i>				
• Studiekeuze informatie voor het hoger onderwijs	184	0	0	0
• Onderzoeksmasters in het wetenschappelijk onderwijs	5 910	5 910	0	5 910
• Numerus fixus geneeskundeopleidingen in het wetenschappelijk onderwijs*	0	0	0	0
• Toelatingsbeleid in het hoger onderwijs	1 633	2 717	0	2 717
• Zorgopleidingen in het hoger onderwijs	6 300	6 300	- 2 100	4 200
• Prestatieafspraken	4 333	5 104	- 4 233	871
<i>Kwaliteit</i>				
• Dynamisering eerste geldstroom wetenschappelijk onderzoek	2 821	821	0	821
• Internationalisering in het hoger onderwijs	2 154	2 154	0	2 154
• SURF Educatiefonds in het hoger onderwijs	4 000	4 000	0	4 000
• Digitale universiteit in het hoger onderwijs	1 000	1 000	0	1 000
• Jonge universiteiten	6 000	6 000	0	6 000
<i>Doelmatigheid onderdeel lumpsum</i>				
<i>Programma-uitgaven overig:</i>				
• Uitvoeringsorganisatie IBG	3 633	3 633	2 015	5 648
• Uitvoeringsorganisatie CFI	1 423	1 418	164	1 582
Apparaatsuitgaven	0	0	0	0
Ontvangsten	1 400	1 400	0	1 400

* Vanaf 2005 maken de middelen deel uit van toerusting (lumpsum).

Toelichting mutaties

De uitgaven voor het wetenschappelijk onderwijs zijn ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2005 verhoogd met € 49,7 miljoen. Voor € 48,1 miljoen is dit voornamelijk het gevolg van bijstellingen uit de aanvullende posten.

Toelichting per operationele doelstelling

Toerusting

De verhoging van € 53,8 miljoen voor de onderdelen «toerusten van instellingen voor het verzorgen van hoger onderwijs en onderzoek» en «toerusten van faciliterende organisaties gericht op het hoger onderwijs» is met name het gevolg van loon- en prijsbijstelling 2005 uit de aanvullende post van in totaal € 51,9 miljoen (zie de toelichting in het algemene deel van deze suppletore begroting).

Toegankelijkheid

De verlaging van € 6,3 miljoen voor het onderdeel «toegankelijkheid» wordt met name veroorzaakt door de verlaging van de middelen voor prestatieafspraken met € 4,2 miljoen. Het betreft hier een overboeking naar beleidsartikel 6 (hoger beroepsonderwijs) en wordt ingezet voor de financiering van het WO-Sprint-programma (zie de uitgebreide toelichting aldaar).

8. Internationaal onderwijsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 8 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	19 612	13 412	6 393	19 805
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	21 245	15 396	1 891	17 287
Programma-uitgaven	19 284	13 342	690	14 032
• Mobiliteit	10 711	4 911	13	4 924
• Samenwerkingsverbanden	2 927	2 927	50	2 977
• Institutionele subsidies Nederland	4 975	4 432	157	4 589
• Instellingen buitenland	166	67		67
• Overige internationale uitgaven	505	1 005	470	1 475
Apparaatsuitgaven	1 961	2 054	1 201	3 255
Ontvangsten	99	99	0	99

9. Arbeidsmarkt en personeelsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 9 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	179 906	168 801	- 21 724	147 077
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	179 906	168 801	- 21 724	147 077
Programma-uitgaven	176 358	164 973	- 21 862	143 111
• Arbeidsmarkt	129 737	118 352	- 24 451	93 901
• ZVOO	46 621	46 621	587	47 208
<i>Programma-uitgaven overig:</i>				
• Uitvoeringsorganisatie IBG				
• Uitvoeringsorganisatie CFI	0	0	2 002	2 002
Apparaatsuitgaven	3 548	3 828	138	3 966
Ontvangsten				

Toelichting mutaties

Voor het artikel arbeidsmarkt en personeelsbeleid is sprake van een daling van de uitgaven met € 21,8 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2005.

Voor - € 4,0 miljoen betreft het technische mutaties. De voornaamste overige mutaties ad - € 17,8 miljoen hebben betrekking op:

- een mutatie van € 3,4 miljoen is overgeboekt ten behoeve van de knelpunten in het Participatiefonds in het primair onderwijs. Het gaat om € 0,5 miljoen uit de loonbijstelling op het bestedingsplan en € 2,9 miljoen uit het budget maatwerk lerarenopleiding;
- een overboeking ad € 2,5 miljoen naar art. 1 (PO) ten behoeve van het

invoren van het onderwijsnummer. Deze middelen zijn beschikbaar gekomen uit verschillende posten van art. 9 (AP) waar minder op is uitgegeven dan voorzien;

- verder wordt van dit artikel € 10,5 miljoen overgeboekt naar de artikelen 1 (PO) en 3 (VO) om de eindejaarsuitkering voor onderwijs-personeel 2005 te bekostigen;
- diverse overige mutaties met een totaal bedrag van – € 1,3 miljoen.

10. Informatie- en communicatietechnologie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 10 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	51 936	53 773	– 8 596	45 177
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	51 936	53 773	– 8 596	45 177
Programma-uitgaven	50 023	51 923	– 7 865	44 058
<i>Deregulering, autonomie en rekenschap:</i>				
• Monitoring/onderzoek	2 020	2 020	– 1 717	303
• Internetvoorziening centraal	5 000	5 000	– 4 845	155
Onrendabele gebieden				
Centrale voorziening	10 000	12 000	– 765	11 235
<i>Innovatie en versterking van de kennisinfrastructuur:</i>				
• Innovatie stichtingen				
Basissubsidie kennisnet	18 600	18 600		18 600
Basissubsidie ict op school	2 723	2 723		2 723
Internationaal	100	100	– 100	0
Onderwijs en bedrijfsleven	100	100	– 100	0
• Innovatie Balkenende II				
Platform	1 000	1 000		1 000
Kennisproductie (kennisrotonde)	3 000	3 000	3 000	
Grassroots cultuureducatie	500	500	– 500	0
Contentontwikkeling	2 500	2 500	168	2 668
Breedband	1 000	1 000	– 1 000	0
• Overige innovatieve projecten				
Informatie- en kennistransfer vakgebieden	240	240	– 240	0
OSSOS	500	500	– 30	470
ICT-agenda	500	500	– 200	300
Communicatie «Parels»	500	400	71	471
Internationaal	250	250	– 250	0
<i>Meer mensen werkzaam in het onderwijs:</i>				
• Professionalisering van docenten				
Grassroots (incl. evaluatie)	480	480	0	480
Professionalisering docenten	1 000	1 000	– 79	921
<i>Doorlopende verplichtingen NI.tree:</i>				
• Overige en veldspecifieke ict-projecten	10	10	1 722	1 732
Apparaatsuitgaven	1 913	1 850	– 731	1 119
Ontvangsten	47 776	49 776	2 800	52 576

Toelichting mutaties

De uitgaven voor Informatie- en communicatietechnologie zijn verlaagd met € 8,6 miljoen. De ontvangsten zijn verhoogd met € 2,8 miljoen. De belangrijkste mutaties hierin zijn onder meer:

Uitgaven

Deregulering, autonomie en Rekenschap

- Een verlaging in verband met een beleidsmatige mutatie van € 3,5 miljoen voor de dekking van de begrotingsproblematiek «behoud nullijn onderwijspersoneel VO». De dekking is gevonden in de gereserveerde middelen voor de Internetvoorziening centraal (bredere ambitie ICT), waarbij ict-projectinitiatieven op het gebied van de onderwijssectoren geen doorgang zullen vinden.

Innovatie en versterking kennisinfrastructuur

- Een verlaging van het budget met € 0,7 miljoen in verband met lagere subsidietoekenning op projecten 2005, die samenhangen op de gereserveerde middelen voor het Platform Kennisrotonde en innovatie- en communicatieprojecten ict.
- Een verlaging van het budget met € 1,3 miljoen in verband met vrijvallende middelen op projecten 2005 die samenhangen op de gereserveerde middelen voor het Innovatieprogrammamanagement en ict in lerarenopleiding. De genoemde projecten zijn niet tot uitvoering gekomen.

Ontvangsten

Als gevolg van afrekening van subsidiegelden op de jaren 2001–2004 van de stichting Kennisnet wordt een bedrag ontvangen van € 3,4 miljoen.

11. Studiefinanciering

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 11 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	2 775 974	2 860 611	11 398	2 872 009
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	2 775 974	2 860 611	11 398	2 872 009
Programma-uitgaven	2 704 740	2 789 250	18 399	2 807 649
<i>Programma-uitgaven overig</i>				
• Uitvoeringsorganisatie IBG	69 968	70 100	- 7 031	63 069
Apparaatsuitgaven	1 266	1 261	30	1 291
Ontvangsten	397 200	400 700	- 18 900	381 800

Toelichting mutaties

Voor studiefinanciering is er sprake van een stijging van de uitgaven met € 11,4 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2005. Dit is het saldo van alleen technische mutaties; een stijging van € 18,4 miljoen van de reguliere WSF-programma-uitgaven en een daling van € 7,0 miljoen van het uitvoeringsbudget van de IB-Groep.

De € 18,4 miljoen stijging van de programma-uitgaven betreft voor het grootste deel (€ 15,4 miljoen) een bijstelling bij begrotingsvoorbereiding 2006 van het budget voor 2005 van de raming van uitgaven aan rente-dragende leningen.

De daling met € 7,0 miljoen van het uitvoeringsbudget van de IB-Groep hangt voornamelijk samen met een herverdeling van het budget voor

2005 over de beleidsartikelen 11, 12 en 13 als gevolg van een nieuw kostprijsmodel voor de IB-Groep.

De ontvangsten zijn met € 18,9 miljoen gedaald. Dit betreft een technische bijstelling van de raming van de aflossing van rentedragende leningen voor 2005.

12. Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 12 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	404 945	422 100	- 119 100	303 000
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	404 945	422 100	- 119 100	303 000
Programma-uitgaven	393 987	411 000	- 125 000	286 000
<i>Programma-uitgaven overig:</i>				
• Uitvoeringsorganisatie IBG	10 958	11 100	5 900	17 000
Ontvangsten	10 318	13 200	0	13 200

Toelichting mutaties

Voor tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten is sprake van een daling van de uitgaven met per saldo € 119,1 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2005.

Dit betreft een beleidsmatige mutatie van - € 125,0 miljoen in verband met het afschaffen van het lesgeld voor leerlingen in het voortgezet onderwijs en deelnemers in de beroepsopleidende leerweg en het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs van 16 en 17 jaar met ingang van het schooljaar 2005-2006. Door het afschaffen van die onderwijsbijdrage zijn ook de tegemoetkomingen in dit verband niet meer nodig.

Een technische mutatie van totaal € 5,9 miljoen houdt voor het grootste deel verband met een herverdeling over de beleidsartikelen 11, 12 en 13 van het uitvoeringsbudget voor 2005 van de IB-Groep als gevolg van een nieuw kostprijsmodel.

13. Lesgelden

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 13 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Totaal uitgaven	3 373	3 400	3 669	7 069
<i>Programma-uitgaven overig:</i>				
• Uitvoeringsorganisatie IBG	3 373	3 400	3 669	7 069
Ontvangsten	441 487	432 700	- 211 000	221 700

Toelichting mutaties

Bij de uitgaven op het artikel lesgeld is sprake van een stijging van per saldo € 3,7 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2005. Dit is het saldo van technische mutaties die voor het grootste deel betrekking heeft op een herverdeling van het uitvoeringsbudget voor 2005 van de IB-Groep als gevolg van een nieuw kostprijsmodel.

Een beleidsmatige mutatie ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2005 van – € 211,0 miljoen bij de lesgeldontvangsten is het gevolg van het afschaffen van het lesgeld in het voortgezet onderwijs en de deelnemers van 16 en 17 jaar in de beroepsopleidende leerweg en het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs met ingang van het schooljaar 2005–2006.

14. Cultuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 14 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	539 248	693 271	112 867	806 138
Waarvan garantieverplichtingen	146 225			
Totaal uitgaven	759 604	773 253	112 867	886 120
Programma-uitgaven	701 853	712 858	107 664	834 691
<i>Kunsten:</i>				
• Podiumkunsten	203 067	203 954	289	204 243
• Film	25 375	26 630		26 630
• Beeldende kunst/bouwkunst/vormgeving	70 630	71 665	2 193	73 858
• Amateurkunst en kunsteducatie	30 021	26 329	– 226	26 103
• Kunsten Algemeen	42 215	36 413	2 443	38 856
<i>Letteren en Bibliotheken:</i>				
• Bibliotheken	30 900	32 500	150	32 650
• Letteren	15 780	15 868	383	16 251
• Overig	1 759	1 759	743	2 502
<i>Cultureel erfgoed:</i>				
• Musea	130 973	149 204	4 086	153 290
• Monumentenzorg	75 274	75 274	98 505	173 779
• Archeologie	13 933	10 933	– 3 000	7 933
• Archieven	25 952	25 952		25 952
• Overig	29 007	29 136	3 252	32 388
<i>Overig</i>	6 967	7 241	– 1 744	5 497
Programma-uitgaven overig:				
• Nationaal archief	13 408	14 169	590	14 759
Apparaatsuitgaven	44 343	46 226	5 203	51 429
Ontvangsten	494	3 494	101 398	104 892

Toelichting

Loon- en prijsbijstelling

Op de verschillende artikelonderdelen bedraagt de loon- en prijsbijstelling € 8,7 mln.

Kunsten

Het budget is verhoogd met € 1 miljoen als gevolg van de te verwachten

hogere realisatie door de definitieve vaststelling van de hoogte van de Cultuurnota subsidies 2001–2004. Deze boeking is ook van invloed op de ontvangsten op artikel 14 Cultuur. Daarnaast is er sprake van een aantal budgettair neutrale interne overboekingen.

Letteren en Bibliotheken

Naast de loon- en prijsbijstellingen is er sprake van een aantal budgettair neutrale interne overboekingen.

Cultureel Erfgoed

Van de verhoging van het budget met € 100 miljoen voor monumenten uit het FES wordt € 97,5 miljoen ingezet in 2005 voor het inlopen van de restauratie-achterstand in de monumentenzorg, € 2,5 miljoen wordt in 2006 beschikbaar is gesteld voor een bijdrage aan de vestiging van de Hermitage Amsterdam. Deze boeking is ook van invloed op de ontvangsten Cultuur omdat het geld uit het FES afkomstig is.

Voor een bijdrage in de aanschaf van het tweede deel van de Collectie Visser (€ 0,9 miljoen), een schilderij van Van Ruisdael (€ 1,4 miljoen) en een viertal werken uit de Collectie Peeters (€ 0,5 miljoen) is er € 2,8 miljoen het budget toegevoegd, afkomstig uit het aankoopfonds.

Een overboeking van in totaal € 3 miljoen naar het Ministerie van BZK voor het Gemeente- en Provinciefonds (elk € 1,5 miljoen) ter dekking van de bestuurslasten in het kader van het verdrag van Malta.

Voor de uitvoering van het programma Belvedere werd er € 2,5 miljoen ontvangen van het Ministerie van VROM en € 0,9 miljoen overgeheveld naar het Ministerie van LNV.

Nationaal Archief

Circa € 0,3 miljoen is bijgeboekt voor verbetering van de digitale toegang tot de collectie.

15. Media

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 15 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	852 868	836 321	- 20 378	815 943
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	852 868	845 699	- 20 378	825 321
Programma-uitgaven	852 868	845 699	- 20 378	825 321
• Publieke Omroep	848 810	841 641	- 20 603	821 038
• Migranten	3 518	3 518	218	3 736
• Zero base	540	540	7	547
Ontvangsten	256 785	319 890	- 30 000	289 890
• Media	219 004	282 136	- 30 000	252 136
• Zero base	37 781	37 754		37 754

Toelichting mutaties

De mutatie voor publieke omroep betreft enerzijds de daling van het beschikbare budget als gevolg van lagere reclameontvangsten van € 30 miljoen en anderzijds de stijging van het beschikbare budget als gevolg van ontvangen loon- en prijsbijstelling 2005 van € 8,4 miljoen. Verder een

drietal interne overboekingen (AWO-fonds voor de Omroep, Switch Off en Teleblik) van artikel 14 van € 1,2 miljoen.

16. Onderzoek en wetenschappen

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 16 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	752 705	758 821	39 456	798 277
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	816 236	822 352	21 446	843 798
Programma-uitgaven	812 845	818 979	21 128	840 107
• Onderzoeksbestel	713 954	715 955	9 694	725 649
• Specifieke beleidsthema's	90 611	94 995	11 600	106 595
• Coördinatie en samenwerking	7 990	7 740	- 62	7 678
<i>Programma-uitgaven overig:</i>				
• Uitvoeringsorganisatie CFI	290	289	- 104	185
Apparaatsuitgaven	3 391	3 373	318	3 691
Ontvangsten	116 450	120 885	0	120 885

Toelichting mutaties

Bij de programma-uitgaven voor onderzoek en wetenschappen is sprake van een stijging van de uitgaven met € 21,4 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore wet.

De verhoging van de uitgaven wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- uitdelingen uit de aanvullende post (met name loon en prijsbijstelling) van € 9,0 miljoen;
- een overboeking van € 11,6 miljoen van het ministerie van Economische Zaken voor het regieorgaan ICT (€ 2,5 miljoen) en het regieorgaan Genomics (€ 9,1 miljoen);
- de doorwerking van de gewijzigde ww-taakstelling voor € 0,6 miljoen. Zie ook de toelichting in het algemene deel van deze suppletore begroting.

2.3 De niet-beleidsartikelen

17. Nominaal en onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 17 (bedragen x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	- 34 792	243 657	- 238 339	5 318
Waarvan garantieverplichtingen	0	0	0	0
Uitgaven	- 34 792	243 657	- 238 339	5 318
Loonbijstelling	21 319	228 987	- 226 994	1 993
Prijsbijstelling	0	72 381	- 72 381	0
Nader te verdelen	- 56 111	- 57 711	61 036	3 325
Asielzoekers	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0

Toelichting mutaties

Voor het artikel nominaal en onvoorzien is sprake van een daling van de uitgaven en de verplichtingen met € 238,3 miljoen ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2005. Het betreft voor - € 278,4 miljoen technische mutaties. Autonoom en beleidsmatig wordt het artikel verhoogd met € 40,1 miljoen.

Loonbijstelling

De mutatie op de post loonbijstelling wordt grotendeels veroorzaakt door de loonbijstelling tranche 2005 en additionele middelen voor onder meer de gestegen pensioenpremies. Met dit totaal aan middelen wordt voor alle beleidsartikelen een nullijn gerealiseerd. Tenslotte wordt ook de interimvergoeding ziektekosten voor onderwijs- en rijkspersoneel versneld uitbetaald vanwege de invoering van het nieuwe ziektekostenstelsel. De verdeling naar de verschillende beleidsartikelen is opgenomen in het algemene deel.

Prijsbijstelling

De mutatie op de post prijsbijstelling wordt veroorzaakt door de uitdeling van de prijsbijstelling van € 72,4 miljoen. De verdeling naar de verschillende beleidsartikelen is opgenomen in het algemene deel.

Nader te verdelen

De mutatie van € 61,0 miljoen op dit onderdeel wordt grotendeels verklaard door een verrekening van in totaal € 25,7 miljoen die plaatsvindt op basis van de resultaten van het onderzoek door de Commissie Vervolgonderzoek Rekenschap. Het betreft hier een deel van de verrekeningen voor het BVE (€ 0,5 miljoen), HBO (€ 20,7 miljoen) en WO (€ 4,5 miljoen); ook in 2006 zullen nog vorderingen worden vereffend. Met het bedrag van € 25,7 miljoen dat in 2005 bij de betreffende instellingen wordt geïnd, wordt een deel ingevuld van de geraamde ontvangst die in 2005 op beleidsartikel nominaal en onvoorzien is geboekt in verband met de «invordering naar aanleiding van de hbo-fraude». Het restant van de «invordering naar aanleiding van de hbo-fraude» ad € 34,8 miljoen wordt doorgeschoven naar 2006.

18. Bestuursdepartement

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 18 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	139 576	138 427	- 10 370	128 057
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	139 576	138 427	- 10 370	128 057
Programma-uitgaven	139 576	138 427	- 10 370	128 057
• Bestuursdepartement	105 446	125 175	- 6 983	118 192
<i>Programma-uitgaven overig:</i>				
• Overige uitvoeringsorganisatie	104	104	896	1 000
• Uitvoeringsorganisatie onverdeeld	34 026	13 148	- 4 283	8 865
Ontvangsten	975	975	2 200	3 175

Toelichting

Het artikel wordt per saldo verlaagd met € 10,2 miljoen. De ontvangen loonbijstelling uit de aanvullende posten bedraagt € 2,1 miljoen. Uitgaven en ontvangsten zijn verhoogd met € 2,2 miljoen voor de afrekening met het UWV over ouderenkorting en de afrekening met Cfi over het sociaal beleidskader.

Uit de enveloppemiddelen voor servicegericht uitvoeren is € 4,5 miljoen overgeboekt naar Cfi, Inspectie en onderwijsdirecties. Uit de enveloppemiddelen voor invoering onderwijsnummer is € 9,3 miljoen overgeboekt naar de onderwijsdirecties. Het artikel is verder verlaagd met een bedrag van € 10,2 miljoen voor begrote uitgaven die in latere jaren tot betaling leiden. Het betreft het project geïntegreerd toezicht, uitgaven voor sociaal beleid en een vervangingsreservering voor hardware en meubilair.

Verhoogd is het artikel met de kosten van het secretariaat van de cie. Schutte, € 2,4 miljoen, het interdepartementale project archieven van voor 1975, € 1,6 miljoen en de herverdeling van de taakstellingen uit de regeerakkoorden, € 5,1 miljoen, die op dit artikel geparkeerd stonden. Met ingang van 2005 worden de kosten van de bezwaarschriftencommissie op dit artikel begroot. De onderwijsdirecties hebben hiervoor € 4,3 miljoen overgeboekt van het onderdeel uitvoeringsorganisatie Cfi.

19. Inspecties

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 19 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	45 879	47 027	3 961	50 988
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	45 879	47 027	3 961	50 988
	45 879	47 027		
• Cultuurinspectie	1 270	2 535	46	2 581
• Onderwijsinspectie	44 609	44 492	3 915	48 407
Ontvangsten	0	0	0	0

Toelichting mutaties

Voor de twee Inspecties is ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2005 sprake van een stijging van de uitgaven met € 3,8 miljoen.

Voor € 1,2 miljoen is dit het gevolg van bijstellingen uit de aanvullende posten.

De overige mutaties (€ 2,6 miljoen) betreffen interne overboekingen ten behoeve van de Inspectie van het Onderwijs. Deze projectsubsidies houden verband met ondermeer:

- bijdrage ten behoeve van de uitwerking van Geïntegreerd toezicht (€ 1,0 mln.);
- project ICT in het onderwijs (€ 0,6 miljoen);
- bijdrage andere ministeries ten behoeve van project integraal toezicht jeugdzaken (€ 0,6 miljoen);
- Bijdrage ten behoeve van de projecten toezicht samenwerkingsverbanden en verbreding techniek in het basisonderwijs (€ 0,4 miljoen).

20. Adviesraden

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen artikel 20(x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting 2005	Stand 1e suppletore begroting 2005	Mutaties 2e suppletore begroting 2005	Stand 2e supple- tore begroting 2005
Verplichtingen	6 791	7 484	857	8 341
Waarvan garantieverplichtingen				
Totaal uitgaven	6 791	7 484	857	8 341
Programma-uitgaven	6 791	7 484	857	8 341
• Onderwijsraad	2 613	2 607	222	2 829
• Raad voor Cultuur	3 262	3 250	-98	3 152
• AWT	916	1 627	733	2 360
Ontvangsten	0	0	0	0

Toelichting mutaties

Voor de adviesraden is ten opzichte van de 1e suppletore begroting 2005 sprake van een stijging van de uitgaven met € 0,9 miljoen.

Voor € 0,1 miljoen is dit het gevolg van bijstellingen uit de aanvullende posten. Het resterende bedrag van € 0,8 miljoen is het gevolg van in- en externe overboekingen.

De externe overboeking betreft:

- de jaarlijkse bijdrage van het Ministerie van Economische Zaken ten behoeve van de AWT (€ 0,7 miljoen).